

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

Olsztyn, 16.04.2026 r.

PS-VI.431.2.4.2026.MP

Szanowny Pan

Marcin Chilicki

Dyrektor

Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń

Caritas Diecezji Ełckiej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 6

w Bajtkowie

19-321 Bajtkowo 11D

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 6 w Bajtkowie, 19-321 Bajtkowo 11D. W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli Jednostką kierował pan Marcin Chilicki, który stanowisko Dyrektora Jednostki objął z dniem jej powstania tj. 20 października 2025 r.

Kontrolę doraźną, w trybie uproszczonym, przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

Marzena Przybylska – główny specjalista, kierująca zespołem pracowników, legitymacja służbowa nr 74/2019, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 32/2016, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, oraz

na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.230.2026 z dnia 13 marca 2026 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: Kontrolę rozpoczęto w dniu 17 marca 2026 r. r. i zakończono w dniu 20 marca 2026 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli Jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 1.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Przestrzeganie wybranych praw dziecka, w związku z powziętymi informacjami dotyczącymi nieprawidłowości w placówce, wskazanymi w korespondencji Rzecznika Praw Dziecka z 25 lutego 2026 r.;
- okres objęty kontrolą: od dnia powstania placówki, tj. od 20 października 2025 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025

poz. 49 ze zm.) – dalej jako ustawa wrispz, m.in. w świetle przepisu art. 122a ustawy wrispz oraz:

- Konwencji o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 Nr 120, poz. 526) – zwanej dalej Konwencją,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2026 poz. 236) – zwanej dalej KRiO,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 poz. 395 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem.**

USTALENIA KONTROLI:

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ POW/ Jednostka - co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 w Bajtkowie,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 6 w Bajtkowie, pana Marcina Chilickiego,
3. Kierownik - co oznacza: panią- Kierownika-wychowawcę,
4. Statut - co oznacza: *Statut Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 6*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 21 października 2025 r., zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej,
5. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6* z dnia 21 października 2025 r.,
6. Standardy - co oznacza: *Standardy ochrony małoletnich*, wprowadzone w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 6 w Bajtkowie Zarządzeniem nr 04/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny-Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 08 lipca 2024 r.,
7. Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
8. Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
9. Zasady - co oznacza: *Wewnętrzne Zasady Funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej*, wprowadzone przez Dyrektora Zarządzeniem nr 03/2023 z dnia 04 kwietnia 2023 r.
10. diagnoza/ diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
11. plan/ plan pomocy dziecku - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia,
12. karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
13. Zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wrispz,

14. Pismo RPD/korespondencja RPD – co oznacza: pismo Rzecznika Praw Dziecka z dnia 25 lutego 2026 r. skierowane do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, z prośbą o zbadanie sytuacji w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 6 w Bajtkowie, w związku z powziętymi informacjami o nieprawidłowościach w Jednostce,
15. kieszonkowe – co oznacza: kwotę do własnego dysponowania przez wychowanka, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia,
16. Notatka – co oznacza: notatkę służbową z przyjęcia zgłoszenia przemocy sporządzoną na druku, stanowiącym Załącznik nr 4 do Standardów,
17. ocena/ okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz,
18. PCPR - co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku,
19. ops – co oznacza: ośrodek pomocy społecznej,
20. Rejestr – co oznacza: Rejestr Sprawców Przepędzeń na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, rozmowy przeprowadzone z wychowankami i wychowawcami, a także oględziny pomieszczeń POW.

Ponadto, w związku z czasową nieobecnością Dyrektora w trakcie kontroli, do udostępniania dokumentacji oraz udzielania ustnych, bieżących informacji upoważnieni byli wychowawcy: pani/**akta kontroli str. 1/**, pani/**akta kontroli str. 2/**, pani/**akta kontroli str. 3/** oraz pani/**akta kontroli str. 4/**.

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej dysponującą łącznie 14 miejscami.

Na dzień kontroli szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania POW określały:

- *Statut Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 6 w Bajtkowie*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 21 października 2025 r. /**akta kontroli str. 5-6/**,
- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6* z dnia 21 października 2025 r., opracowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej /**akta kontroli str. 7-22/**.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce, realizowana była m.in. w oparciu o:

- *Roczny Program pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczej i profilaktycznych Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 6 w Bajtkowie Domu Św. Faustyny-Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku na rok 2026*, opracowywany przez Kierownika i zatwierdzany przez Dyrektora /**akta kontroli str. 23-52/**,
- *Roczny Program Pracy Psychologiczno-Pedagogicznej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 w Bajtkowie Domu Św. Faustyny „Pomocna Dłoń”*, opracowywany przez specjalistów (psychologa i pedagoga) na rok 2025 i 2026, oraz zatwierdzany przez Dyrektora /**akta kontroli str. 53-58/**,

- *Wewnętrzne Zasady Funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej*, wprowadzone przez Dyrektora Zarządzeniem nr 03/2023 z dnia 04 kwietnia 2023 r. /**akta kontroli str. 58-78/**,
- Zarządzenie nr 04/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny-Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 08 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia *Standardów ochrony małoletnich* /**akta kontroli str. 79-111/**,
- Zarządzenie nr 07/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 30 grudnia 2024 r., w sprawie wprowadzenia nowych zasad wypłaty kieszonkowego oraz konsekwencje niewłaściwego zachowania podopiecznych /**akta kontroli str. 112-121/**,
- Zarządzenie nr 03/2025 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 16 maja 2025 r., wprowadzające nowe druki *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej* oraz *Planu Pomocy Dziecku* /**akta kontroli str. 122-128/**,
- Zarządzenie nr 05/2025 Dyrektora z dnia 10 czerwca 2025 r., w sprawie kontroli dokumentacji /**akta kontroli str. 129/**,
- Zarządzenie nr 06/2025 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 10 czerwca 2025 r., w sprawie dokonywania zakupów odzieżowych dla wychowanka oraz ich ewidencjonowania /**akta kontroli str. 130-133/**,
- Miesięczne plany pracy wychowawców Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 6 w Bajtkowie /**akta kontroli str. 134-141/**.

Kontrolujący zwrócili uwagę, że ww. Zarządzenia, wprowadzone zostały przed powstaniem Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 6 w Bajtkowie. Dyrektor poinformował, że dotyczą one wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Caritas, nie było więc zasadności tworzenia i wprowadzania nowych. Niemniej w treści Zasad określono, że dotyczą one Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 5 w Ełku /**akta kontroli str. 79/**, natomiast w treści Standardów wymieniono jednostki, do których się odnoszą i nie wymieniono jednak POW nr 6. Ponadto brak jest potwierdzenia, że z dokumentami zapoznali się wychowawcy i wychowankowie. Dlatego w toku kontroli zwrócono uwagę na konieczność aktualizacji ww. dokumentów oraz zapoznanie z nimi wychowawców oraz dzieci.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu zarządzał również pięcioma innymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, prowadzonymi przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Ponadto, zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym /**akta kontroli str. 142-144/**, w okresie objętym kontrolą na stanowiskach osób pracujących z dziećmi, zatrudnieni byli:

- psycholog – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- pedagog – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- kierownik-wychowawca – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- wychowawca – 5 osób w wymiarze 1 etatu każda,
- pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca – 1 osoba w wymiarze 1 etatu.

Nadmienić należy, iż pedagog, psycholog i pomoc wychowawcy, w ramach wskazanych etatów, świadczyli pracę także dla pozostałych pięciu placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Biorąc pod uwagę, że:

- podczas kontroli Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Ełku w dniach 25-28 października 2021 r. zweryfikowano dokumentację osobową Dyrektora, pedagoga oraz pomocy wychowawcy/opiekunki dziecięcej, co opisano w wystąpieniu PS-VI.431.2.16.2021.KS z dnia 18 listopada 2021 r.,
- podczas kontroli Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku w dniach 15-17 kwietnia 2024 r. zbadano dokumentację psychologa, co opisano w wystąpieniu PS-VI.2.7.2024.KS z dnia 29 maja 2024 r.

stwierdzono, że ww. osoby posiadają odpowiednie kwalifikacje, a w ich teczkach znajdowały się oświadczenia, potwierdzające, że spełniają wymogi o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wripsz, odstąpiono od ponownej weryfikacji ich kwalifikacji.

W związku z powyższym, w toku kontroli zbadano dokumentację wychowawców zatrudnionych w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Bajtkowie. Stwierdzono, że osoby te posiadały odpowiednie do zajmowanego stanowiska wykształcenie. W aktach osobowych każdej z nich znajdowało się zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do tej pracy oraz oświadczenie, potwierdzające spełnianie wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wripsz, to jest, że:

- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Natomiast kwestię niefigurowania osób pracujących z dziećmi w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym zbadano podczas kontroli przeprowadzonych w Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku w dniach 15-17 kwietnia 2024 r. (wystąpienie PS-VI.2.7.2024.KS z dnia 29 maja 2024 r.) oraz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 5 w Ełku w dniach 13-18 czerwca 2026 r. (wystąpienie PS-VI.431.211.2024.AB z dnia 23 sierpnia 2024 r.). Stwierdzono wówczas, że pracownicy, których dokumentację badano w toku ww. kontroli (Dyrektora, pedagoga, pomocy wychowawcy/opiekunki dziecięcej, psycholog) nie figuruje w Rejestrze.

Natomiast podczas niniejszej kontroli zespołowi kontrolerów przedstawiono wydruki z Rejestru, poświadczające, że żaden wychowawców zatrudnionych w POW nr 6 w nim nie figuruje.

3. Dane dotyczące wychowanków

Na podstawie analizy prowadzonej ewidencji dzieci, o której mowa w § 17 ust. 5 rozporządzenia oraz Wykazu dzieci /akta kontroli str. 145-146/ stanowiącego wyciąg z ewidencji ustalono, że w okresie objętym kontrola w Jednostce umieszczonych było w sumie 15 dzieci, natomiast na dzień kontroli, umieszczonych było 14 wychowanków.

Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy w.r.p., w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia jest możliwe w przypadku, kiedy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce przebywało łącznie 4 dzieci poniżej 10 roku życia: w tym 2 umieszczonych w Placówce z dwojgiem starszego rodzeństwa (z Wykazu dzieci poz. 3, 4), na co zezwala ww. cytowany przepis prawa oraz 2 dzieci z jednego rodzeństwa (z Wykazu dzieci poz. 6 i 7). Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora „[tu imiona i nazwisko dzieci] *zostali przyjęci do placówki ze względu na brak miejsc w rodzinach zastępczych. Placówka na bieżąco monitoruje możliwość umieszczania dzieci w nieinstytucjonalnej pieczy zastępczej*” /**akta kontroli str. 146/**.

Biorąc pod uwagę brak miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej oraz konieczność zabezpieczenia dzieci, kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora. Niemniej, biorąc pod uwagę fakt, że dzieci poniżej 10 roku życia, co do zasady powinny przebywać w rodzinnej pieczy zastępczej, należy na bieżąco podejmować działania w celu umieszczenia tychże podopiecznych w rodzinnej formie pieczy zastępczej, co omówiono w toku kontroli.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą 1 wychowanek (poz. 15 z Wykazu dzieci) decyzją Zespołu został przeniesiony do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 5 w Ełku również prowadzonej przez Caritas Diecezji Ełckiej, ze względu na dużą ilość konfliktów jakie powodował w grupie rówieśniczej w Placówce.

W dacie kontroli w Placówce nie przybywali wychowankowie przyjęci na podstawie zezwolenia Wojewody w myśl art. 95 ust. 3 ustawy w.r.p. .

4. Przestrzegania w Placówce wybranych praw dziecka

W celu ustalenia i oceny stanu przestrzegania praw dziecka, mających związek z sygnałami zawartymi w korespondencji RPD, w ramach postępowania kontrolnego, w dniach 17, 18 i 19 marca 2025 r. przeprowadzono rozmowy kierowane z 11 wychowankami, którzy byli obecni w Placówce. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 147-220**.

W przypadku 1 wychowanki odstąpiono od standardowych pytań zawartych w ankiecie, dostosowując je do jej wieku (7 lat) oraz stopnia dojrzałości.

Kontroli poddano również dokumentację wychowanków Placówki, z Wykazu dzieci, poz. 5, 8, 13, 15 , pod kątem przestrzegania ich praw.

Ustalono, że prawa dziecka ujęto w § 58 *Regulaminu*. Znajomość swoich praw i obowiązków dzieci potwierdziły podczas indywidualnych rozmów z kontrolującymi.

W toku kontroli dokonano oceny realizacji następujących praw dziecka, mającymi związek z informacjami zawartymi w piśmie RPD:

Prawo do informacji - rozumiane jako prawo dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro.

Wszyscy wychowankowie, podczas rozmów z zespołem inspektorów poinformowali, że zostali zapoznani ze swoimi prawami, obowiązkami oraz zasadami panującymi w Placówce. Wszyscy (11) odpowiedzieli, że wychowawcy oraz pani Kierownik zapoznali ich z Regulaminem oraz ze Standardami, 1 wychowanek dodał, że samodzielnie zapoznał się ze Standardami, które zamieszczono na tablicy informacyjnej w Placówce, co potwierdzono podczas oględzin Jednostki.

Stwierdzono, że dzieci są także informowane o tworzonej planie pomocy, oraz o posiedzeniach Zespołu do okresowej oceny sytuacji dziecka, co poświadczają ich podpisy na stosownych dokumentach. Są informowane o podejmowanych wobec nich działaniach oraz o ich sytuacji prawnej, co potwierdziły podczas rozmów indywidualnych wykazując się znajomością swojej sytuacji.

Prawo do wyrażania opinii - rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji.

Zgodnie art. 4a ustawy w sprawie podmioty realizujące zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, mają obowiązek go wysłuchać, jeśli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Natomiast § 15 ust. 2 rozporządzenia zobowiązuje wychowawcę do uwzględnienia zdania dziecka przy opracowywaniu planu pomocy dziecku, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka.

Podczas rozmów 11 wychowanków odpowiedziało, że może wyrażać swoje opinie, poglądy w sprawach ich dotyczących. Mówili o wyborze ubrania, decydowaniu o dokonywaniu zakupów konkretnej odzieży i obuwia.

5 wychowanków potwierdziło, że ich zdanie jest brane pod uwagę (wybór ubrania, jedzenia, dokonywanie zakupów), 1 wychowanka odpowiedziała, że nie wie czy jej zdanie jest brane pod uwagę, 4 wychowanków poinformowało, że nie zawsze ich zdanie jest brane pod uwagę, z czego 1 doprecyzował, że dotyczy to kuchni, która jest zamknięta, a wolałby żeby była otwarta. [Kwestia zamykania kuchni została omówiona w punkcie dotyczącym zaspokajania potrzeb żywieniowych wychowanków].

Stwierdzono, iż dokumentacja prowadzona w Placówce potwierdza realizację obowiązku wysłuchania dziecka przy dokonywaniu oceny jego sytuacji, ponieważ w badanej dokumentacji wychowanków znajdowały się podpisy dzieci, potwierdzające zapoznanie z ustaleniami zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka **/akta kontroli str. 221-232/**. Wychowankowie własnoręcznie podpisywali się również na planach pomocy dziecku, co potwierdza, iż zapoznawali się oni z ich treścią **/akta kontroli str. 233-236/**, za wyjątkiem planu dziecka z Wykazu dzieci poz. 13, gdzie brakowało takiego podpisu **/akta kontroli str. 237-238/**. Zapytany o przyczynę takiego stanu rzeczy Dyrektor wyjaśnił, że: *„Wychowawca opracowując plan pomocy dziecku konsultował i tłumaczył poszczególne aspekty planu dziecku, jednakże przez swoją nieuwagę nie uzyskał od wychowanka stosownego podpisu”* **/akta kontroli str. 239-240/**. W toku kontroli Dyrektorowi zwrócono uwagę na konieczność dokumentowania realizacji obowiązku polegającego na opracowywaniu planu we współpracy z wychowankiem.

Prawo do poszanowania tożsamości religijnej rozumiane jako prawo do poszanowania środowiska religijnego dziecka, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Zgodnie z zapisami § 58 *Regulaminu*, wychowankowie mają prawo uczestniczyć w praktykach religijnych.

Podczas rozmów wszyscy wychowankowie (11) odpowiedzieli, że mogą realizować swoje praktyki religijne. Na pytanie *czy jesteś zmuszany do uczestnictwa w niedzielnej Mszy Świętej?*, 7 wychowanków odpowiedziało, że nie są zmuszani, 3 odpowiedziało (w wieku 17, 10 i 10 lat), że są zmuszani, dodając: *„nie zawsze chcę chodzić ale panie mówią, że muszę”*, *„nie mamy wyboru,zdecydowała, że wszyscy mamy chodzić”*, *„wierzę w Boga ale nie zawsze chce mi się chodzić do kościoła ale muszę, bo wszyscy idą”*. 1 wychowanka nie udzieliła odpowiedzi.

Na pytanie zespołu kontrolujących skierowane do Dyrektora *„Czy wychowankowie mogą swobodnie realizować swoje praktyki religijne i dlaczego są zobowiązani do uczestnictwa w niedzielnej Mszy Świętej?”* Dyrektor odpowiedział: *„(...) informuję, że wychowankowie placówki mogą realizować swoje potrzeby religijne. Obecnie w placówce wszystkie dzieci są wyznania rzymsko-katolickiego. Wychowankom zapewnia się swobodny dostęp do realizowania praktyk religijnych. W procesie wychowawczym bardzo ważną sprawą jest uczenie dzieci dokonywania właściwych wyborów zgodnych z ich możliwościami rozwojowymi oraz ponoszenie konsekwencji tychże wyborów. Wychowawcy planujący zajęcia wychowawcze biorą pod uwagę wcześniejsze deklaracje dzieci oraz ich rodziców, bądź opiekunów prawnych i oczekują od wychowanków realizacji dokonanych uzgodnień, w tym uczestnictwa w niedzielnej Mszy Św. Jeżeli w omawianym temacie pojawiają się nieścisłości, bądź nowe ustalenia plany wychowawcze ulegają modyfikacji.” /akta kontroli str. 241-242/*. Kontrolującym nie przedstawiono deklaracji rodziców w tym zakresie.

W opinii kontrolujących stosowana w Placówce praktyka obowiązkowego uczestnictwa wszystkich wychowanków w niedzielnej Mszy Świętej nie jest właściwa i godzi w prawo dzieci do swobodnego realizowania praktyk religijnych, tj. samodzielnego decydowania o uczestnictwie we Mszy Świętej. Artykuł 14 Konwencji gwarantuje wszystkim dzieciom respektowanie ich prawa do swobody wyznania. Swoboda wyrażania wyznawanej religii lub przekonań może podlegać tylko takim ograniczeniom, które są przewidziane prawem i są konieczne do ochrony bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego, zdrowia lub moralności społecznej bądź podstawowych praw i wolności innych osób.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów prawa, a jej skutkiem nierespektowanie prawa dziecka w tym zakresie. Powyższe omówiono z Dyrektorem w toku kontroli.

Prawo do życia bez przemocy – rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdą, zaniedbaniem lub złym traktowaniem, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowaniem wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami .

Podczas rozmów z kontrolującymi wszyscy wychowankowie (11) poinformowali, że w Placówce zdarzają kłótnie i bójki pomiędzy wychowankami, z czego 1 wychowanek dodał, że *„to nie są bójki tylko sparingi”* (walki treningowe).

Na pytanie *Czy zdarzyło się, abyś został uderzony lub popychany przez innego wychowanka lub byłeś świadkiem takiej przemocy wobec innego dziecka?* 6 wychowanków poinformowało, że zostali uderzeni lub popchani przez innego wychowanka lub byli świadkiem takiej sytuacji, dodając: „*chłopaki bili się*”, „*uderzył mnie kolega*”, „*wyzywali się*”, *wcześniej tak było*.....

Na pytanie o to, czy wychowankowie byli wyśmiewani, zawstydzani lub poniżani, 5 wychowanków odpowiedziało, że tak, 6 wychowanków, że nie. 3 wychowanków wskazało też, że było świadkiem takiej przemocy wobec innych wychowanków.

Wychowankowie, zapytani w jaki sposób na takie sytuacje reagują wychowawcy, wszyscy (11) odpowiedzieli, że wychowawcy zawsze reagują na wszystkie konflikty i bójki pomiędzy wychowankami. Rozdzielają, uspakajają i wyciszają strony konfliktu a następnie rozmawiają, tłumaczą, czasami ktoś dostaje karę. Niektórzy dodali: „*takich sytuacji było 3, m.in.*”

Wychowankowie podkreślali, że nie zdarzyła się sytuacja aby ktoś zwrócił się do wychowawcy o pomoc i jej nie otrzymał. Poinformowali, że o pomoc zgłaszają się do członków swojej rodziny, wychowawców, Dyrektora, pracowników PCPR.

Wskazali, że w sytuacji kiedy mają jakiś problem wiedzą, że mogą porozmawiać/rozmawiają z wychowawcami (4 wychowanków), z rodziną (2 wychowanków), z kolegą (4 wychowanków), z psychologiem i pedagogiem (1 wychowanek).

Zapytano też dzieci czy zdarza się aby pracownicy używali wulgarnych słów w ich obecności - 7 odpowiedziało, że nie, 4 odpowiedziało, że tak, wskazując 3 pracowników. Wychowankowie zdecydowanie zaprzeczyli aby którykolwiek z wychowawców ich uderzył, żaden nie był też świadkiem takiej sytuacji w odniesieniu do któregoś z kolegów czy koleżanki.

Odpowiadając na pytanie *Czy w Placówce czujesz się bezpiecznie* wychowankowie odpowiedzieli:

- 8 - tak, dodając „*ale czasami przez kolegę [imię wychowanka z Wykazu poz.] nie czuję się bezpiecznie, nie lubię [imię wychowanka z Wykazu poz.], „na początku nie czułam się bezpiecznie, teraz tak”*,
- 1 - „*tak sobie*”,
- 2 - nie, dodając „*za dużo było sytuacji kiedy musiałam schronić się w swoim pokoju*.....”, „*przy obcych ludziach nie czuję się bezpiecznie*”.

W trakcie rozmów wychowankowie wskazali, że wiedzą, za co mogą być w Placówce nagrodzeni, a za co muszą ponieść konsekwencje. Dzieci poinformowały, że najczęściej stosowane nagrody to: pochwały ustne, słodycze, dodatkowe punkty, które mają wpływ na wysokość kieszonkowego, wybór deseru, który będzie przygotowywany dla grupy. Dodatkowo 1 wychowanka poinformowała, że 1 wychowawczyni przyczepia w pokojach dzieci karteczki o treści np. „*Jesteś dzielna*”, „*Jestem z Ciebie dumna*”, co należy uznać za dobrą praktykę wzmacniającą pożądane zachowania oraz mającą wpływ na wzmocnienie poczucia wartości wychowanków.

Natomiast wśród konsekwencji/kar wymienili: zakaz korzystania z telefonu (1 wychowanek dodał - na ilość dni w zależności od uznania wychowawcy), punkty ujemne, które mają wpływ na wysokość kieszonkowego, zakaz wypisywania się na zewnątrz Placówki, zakaz wchodzenia do

pokoju innych wychowanków.

W związku z faktem, iż zakaz korzystania z telefonu oraz zakazu wchodzenia do pokoi innych wychowanków są bardzo często stosowanymi metodami wychowawczymi w Placówce, a te formy konsekwencji nie została uwzględniona w Zasadach, rekomenduje się uaktualnienia tego dokumentu poprzez ujęcie w nim stosowanych konsekwencji, aby były one jasne i czytelne dla wychowanków. Winni oni wiedzieć jakie konsekwencje grożą za naruszenia Regulaminu.

Zespół kontrolujących zwrócił się do wychowanków z pytaniem, czy zdarzyło się, że w ramach kary nie otrzymali kieszonkowego, 9 zaprzeczyło, 1 wychowanka powiedziała, że jest w Placówce bardzo krótko i jeszcze nie otrzymała kieszonkowego, 1 wychowanek odpowiedział, że raz dostał tylko 10 zł. Zespół inspektorów zweryfikował dokumentację wypłacania kieszonkowego pod tym kątem i stwierdził, że fakt ten się nie potwierdził. Wszystkie listy wypłat kieszonkowego stanowią **akta kontroli str. 243-246**.

Prawo do pomocy specjalistycznej – rozumiane jako prawo do udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w radzeniu sobie z emocjami własnymi i innych osób, a także łagodzenia skutków separacji z rodziną.

Z pisemnej informacji uzyskanej w toku kontroli od Dyrektora wynika, że: „ (...) *dzieci mają zapewniony dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej raz w tygodniu bezpośrednio w ich miejscu zamieszkania, w godzinach popołudniowych. Ponadto dzieci mogą również skorzystać z tej pomocy w każdy dzień tygodnia w centrum. W sytuacjach nagłych i kryzysowych działania specjalistyczne zapewniane są częściej i wykraczają poza przyjęte godziny pracy specjalistów (np. w dniu 13 lutego psycholog i pedagog swoją pomoc świadczyli do godziny 20.00). Oddziaływania specjalistów w nowej placówce podzielone zostało na etapy. Na pierwszym etapie ważne było poznanie dzieci, zapoznanie się z ich sytuacją życiową, rozwojową, zdrowotną oraz opracowanie diagnoz psychofizycznych. Spotkania i zajęcia z dziećmi odbywają się na terenie placówki. Każdy z obecnych w tym czasie wychowanków ma możliwość rozmowy i skorzystania ze wsparcia specjalistycznego. Psycholog i pedagog regularnie współpracują z wychowawcami – uczestniczą w obserwacjach funkcjonowania. Prowadzą rozmowy indywidualne z dziećmi, wspierając je w adaptacji do nowych warunków. Pomoc udzielana jest zarówno na wniosek wychowanka, jak i z inicjatywy wychowawców, którzy obserwują relacje w placówce oraz indywidualne potrzeby dzieci. Każdy z wychowawców ma możliwość konsultacji z psychologiem i pedagogiem odnośnie trudności wychowawczych, potrzeb wychowanków, metod pracy z dzieckiem” /akta kontroli str. 247-249/. Powyższe potwierdzili wychowawcy podczas rozmów indywidualnych /akta kontroli str. 310-319/.*

Z Wykazu kadry wynika, że pomocy specjalistycznej wychowankom Placówki udzielał psycholog i pedagog, których godziny pracy przedstawiały się następująco:

- psycholog - od poniedziałku do piątku od 8.00 do 16.00,
- pedagog - poniedziałek 14.30-19.30, wtorek 7.30-10.30, 13.30-18.30, środa 13.30-18.30, czwartek 7.30, 13.30-18.00, sobota 8.30-16.30 /akta kontroli str. 142-144/.

Podczas rozmów indywidualnych, wychowankowie podali, że 7 z nich korzysta z pomocy psychologa, 5 z pomocy pedagoga w Placówce. Poinformowali, że zajęcia te mają charakter indywidualny ale, że organizowane są też zajęcia grupowe. Potwierdziła to przedłożona dokumentacja, z której wynika, że zajęcia grupowe miały na celu m.in. przeciwdziałanie

dokumentowane).

W ocenie organu kontroli brak jasnej i precyzyjnej informacji w jakich dniach w tej konkretnej Placówce dostępny będzie psycholog może powodować, że wobec braku wiedzy o obecności specjalisty, dzieci tej pomocy nie będą poszukiwały, lub nie będą miały możliwości jej zrealizować z uwagi na inne zajęcia czy plany. Wprawdzie wychowankowie nie zgłosili uwag w zakresie dostępności psychologa, jednak biorąc pod uwagę dużą liczbę konfliktów występujących w Placówce oraz stosunkowo małą liczbę spotkań specjalistów z wychowankami potrzebującymi ich wsparcia oraz korygowania ich zachowań, rekomenduje się przeanalizowanie potrzeb wychowanków w tym zakresie oraz podjęcie działań mających na celu zapewnienie tej pomocy w szerszym zakresie. Ponadto rekomenduje się dostosowanie godzin i ewentualnie miejsca pracy psychologa do potrzeb wychowanków, tak aby psycholog miał możliwość systematycznego przebywania z dziećmi, obserwowania ich, nawiązania z nimi pozytywnej relacji i korygowania niewłaściwych zachowań. W ramach instruktażu zwrócono Dyrektorowi uwagę na zasadność wprowadzenia zmian w organizacji pracy psychologa oraz dokumentowania informacji o świadczonym przez niego wsparciu w Placówce.

Prawo do regularnych kontaktów z rodziną - rozumiane jako prawo do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami - na terenie Placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i poprzez kontakt telefoniczny lub elektroniczny, w tym przede wszystkim w dni wolne od nauki szkolnej oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Ustalono, że dzieci umieszczone w placówce mają prawo do utrzymywania kontaktu z rodziną z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka. Kontakty z rodziną realizowane są poprzez urlopowanie dzieci do domów rodzinnych na wakacje, święta, ferie zimowe czy dłuższe weekendy, jeśli nie sprzeciwia się temu sąd.

Rodzice, osoby bliskie oraz koledzy mogą też odwiedzać dzieci w Placówce. Dzieci kontaktują się z osobami bliskimi również poprzez rozmowy telefoniczne.

Podczas rozmów z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie (11) poinformowali, że nikt z pracowników nie ograniczał im kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi czy kolegami, co potwierdzają wpisy w Zeszycie dyżurów, z których wynika, że wychowanków w Placówce odwiedzają koledzy oraz rodzice **/akta kontroli str. 263-264/**. Wszyscy potwierdzili też, że mogą telefonować do swoich rodziców, bliskich, kolegów. Na pytanie „Czy rodzina/bliscy mogą cię odwiedzać w Placówce?” 10 wychowanków odpowiedziało, że tak, 1 dziecko że nie.

.....
.....
.....
.....
.....

Zespół inspektorów poddał analizie dokumentację tego wychowanka oraz Zeszyt dyżurów, z której wynikało, że chłopiec jednak uczestniczył w tej uroczystości **/akta kontroli str. 265-267/**.

Prawo do wypoczynku i zaspokojenia potrzeb rozwojowych – rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa w indywidualnych

i grupowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

Wychowankowie w dniach nauki szkolnej, po obiedzie od godz. 14.00 do odrabiania lekcji o godz. 16.00, a także po odrabianiu lekcji i w weekendy, mają możliwość spędzania czasu wolnego według własnego upodobania, zgodnie ze swoimi potrzebami. W tym czasie m.in. spotykają się z kolegami i koleżankami, słuchają muzyki, czytają książki, czy bawią się na podwórku. Ustalono, że w Placówce organizowano też m.in. zajęcia plastyczne, wspólne oglądanie filmów, zajęcia kulinarne, wyjścia na spacer, zakupy, wyjazdy na basen, do kina, do Parku Trampolin, do Energylandii, grę w piłkę, jazdę na nartach. i łyżwach, itp. Sposób spędzania czasu wolnego dokumentowano w Zeszycie dyżurów oraz z Zeszycie wyjazdów **/akta kontroli str. 268-270/**.

Ponadto wychowankowie zapytani „Czy Placówka umożliwia ci/wspiera cię w rozwoju zainteresowań?”, odpowiedzieli:

- 4 - tak,
- 2 - odpowiedziało, że jeszcze nie wie czym się interesują,
- 1 – nie udzielił odpowiedzi,
- 4 – nie, dodając: „*chodziłam na tańce, teraz nie mogę*”, „*brak dojazdu, chciałabym chodzić na tańce*”, „*brak dojazdu chciałabym chodzić na piłkę*”, „*średnio-nie mogę robić sparingów*”.

W toku kontroli zapytano Dyrektora czy zweryfikowano potrzeby wychowanków w tym zakresie oraz w jaki sposób są one realizowane. Z udzielonej odpowiedzi wynika, że: „*(...) potrzeby rozwojowe dzieci w sferach intelektualnej, emocjonalnej, społecznej, rodzinnej zostały określone w diagnozie psychofizycznej danego dziecka. Sfera dotycząca zainteresowań poszczególnych dzieci podlega nieustannemu monitoringowi. Wychowawcy prowadzący indywidualną pracę z dzieckiem, przy współpracy ze specjalistami proponują różnorakie formy poszerzania pasji i zainteresowań oraz określają możliwości ich realizacji w najbliższym czasie (dotyczy to przede wszystkim płatnych zajęć poza terenem placówki). Wychowawca prowadzący po uzyskaniu aprobaty dziecka związanej z przedstawionymi propozycjami podejmuje działania związane z uzyskaniem wszelakich zgód prawnych, ustaleniem źródła finansowania i zapewnienia możliwości bezpiecznego dojazdu i powrotu dziecka. Również na Zespole ds. sytuacji dziecka omawiane są potrzeby dziecka w omawianym zakresie. W okresie objętym kontrolą w przypadku trójki wychowanków rodzic nie dokonał stosownych formalności prawnych ustalonych podczas zespołu. Realizacja dodatkowych zajęć, odpowiadających zainteresowaniom dwójki starszych wychowanków była niemożliwa z przyczyn logistycznych. Zajęcia dodatkowe miałyby się odbywać w mieście i kończyłyby się po godzinie 20, po której brak jest połączeń autobusowych i pociągowych. Ponadto zapewnienia dodatkowej opieki dla nastoletnich wychowanków po godzinie 20, wiązałyby się z koniecznością zatrudnienia dodatkowej osoby. Pozostali wychowankowie nie wyrazili większej chęci do realizacji swoich zainteresowań poza placówką. Nadmieniam, że placówka nieustannie próbować będzie zachęcać dzieci do podejmowania dodatkowych aktywności, zgodnych z ich zainteresowaniami*” **/akta kontroli str. 271-272/**.

Zajęcia dodatkowe, w szczególności te o charakterze ruchowym, sportowym, mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do rozładowania napięcia i stresu wychowanków, wpływając

na większą równowagę i zdrowie wychowanków, co również w świetle ostatnich wydarzeń konfliktowych w Placówce jest bardzo istotne. W opinii zespołu inspektorów, należy podjąć działania umożliwiające realizację swoich pasji i zainteresowań przez wychowanków, np. poprzez pozyskanie osoby, która przyjeżdżałaby do Placówki w celu realizacji takich zajęć, co omówiono w toku kontroli. Brak dogodnego dojazdu, tym bardziej, że Placówka ma do swojej dyspozycji samochód, nie może być argumentem aby dzieci nie mogły rozwijać swoich zainteresowań.

Prawo do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych – rozumiane jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej oraz opieki w trakcie choroby.

Podczas rozmów indywidualnych 9 wychowanków wskazało, że podczas choroby/przeziębienia czują się w Placówce „zaopiekowani”, 1 wychowanka nie udzieliła odpowiedzi,

.....
.....W związku z powyższym zespół inspektorów poddał analizie dokumentację, która nie zawierała wpisów w tym zakresie w ten dzień (brak żadnej informacji na ten temat w Zeszycie dyżurów czy dokumentacji indywidualnej). Ustalono natomiast, że wychowanek sam się wypisał z Placówki, przed zaplanowanym wyjazdem grupy do Parku Trampolin i pojechał do Ełku /**akta kontroli str. 273-274/**.

Ponadto 9 wychowanków poinformowało, że realizowane są zalecenia lekarskie i wykupywane recepty, 1 wychowanka poinformowała, że nie miała jeszcze recepty do zrealizowania, 1 dziecko nie udzieliło odpowiedzi. Wszyscy powiedzieli, że żaden z pracowników Placówki nie palił papierosów w obecności wychowanków. Nikt, poza ww. wychowankiem, nie zgłosił żadnych zastrzeżeń w zakresie zaspokojenia potrzeb zdrowotnych.

Prawo do bezpieczeństwa socjalnego – rozumiane jako prawo do: wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych i zdrowotnych dziecka, zaopatrzenia w odzież i obuwie dostosowane do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej, środki czystości oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

▪ Zaspokojenie potrzeb żywieniowych

Z informacji przekazanych przez dzieci i wychowawców wynika, że od poniedziałku do piątku obiady dostarczane są do Placówki w ramach cateringu, ponieważ wcześniej gotowane przez wychowawców z dziećmi nie smakowały wychowankom. Śniadania i kolacje przygotowywane są przez wychowanków przy wsparciu i kontroli ze strony wychowawców. W weekendy wszystkie posiłki przygotowują wychowankowie razem z wychowawcami. Stwierdzono, że kuchnia wyposażona jest w podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego oraz naczynia umożliwiające przygotowanie posiłków. Posiłki spożywane są w jadalni, która sąsiaduje z kuchnią. W placówce zapewnionych jest pięć posiłków: śniadanie, drugie śniadanie (wychowankowie przygotowują sobie kanapki do szkoły), obiad, podwieczorek oraz kolacja. Przykładowe jadłospisy stanowią **akta kontroli str. 275-291**. Ustalono, że wszyscy wychowankowie obiady spożywają w Placówce, ponadto 7 dzieci spożywa też obiady w szkołach, do których uczęszczają.

W trakcie rozmów z kontrolującymi wychowankowie oceniając jedzenie w Placówce, poinformowali:

- jedzenia jest bardzo dużo - 2 ,
- jedzenia jest wystarczająco – 6,
- czasami czuję się głodny – 3.

Ponadto 3 wychowanków dodało, że jedzenia w lodówce jest mało, produkty są mało różnorodne a jedzenie jest niesmaczne.

W związku z powyższym, zespół inspektorów, podczas pierwszego dnia kontroli dokonał przeglądu szafek kuchennych i lodówki i stwierdził, że znajdowały się w nich m.in.: chleb, mąka, makaron, jajka, ogórki, pomidory, kiełbasa, konserwy mięsne, żółty ser, margaryna, dżem, sosy. W zamrażalniku natomiast znajdowało się po kilka opakowań różnego rodzaju mięsa oraz warzyw.

Na pytanie „Czy możesz jeść i pić pomiędzy posiłkami?“, 6 wychowanków odpowiedziało, że czasami kuchnia jest zamknięta i nie można zrobić sobie jedzenia, 1 osoba dodała, że jak się nie zje obiadu to nie można zrobić sobie kanapki. Dyrektor zapytany o przyczynę niezapewnienia wychowankom ciągłego dostępu do podstawowych produktów żywnościowych i picia odpowiedział: „ (...) informuję, że dzieciom w placówce zapewnia się zgodnie z § 18 rozporządzenia dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów. Osoby pracujący z dziećmi są zobowiązane do zapewnienia dzieciom poczucia bezpieczeństwa oraz dbania o higieniczne warunki rozwoju. W placówce przebywają dzieci, które wymagają wzmożonego nadzoru i opieki. Niewłaściwe funkcjonowanie wychowanków wymusiło na wychowawcach podjęcie szczególnych form pracy. Wychowankowie pozostawieni na moment bez nadzoru w pomieszczeniach produkcji żywności stwarzali zagrożenie dla siebie i innych. Niszczyli sprzęty kuchenne, rzucali produktami żywnościowymi po ścianach oraz w niewłaściwy sposób używali ostrych narzędzi kuchennych. Rozmowy wychowawcze w tym zakresie nie przynosiły wymiernych rezultatów. Kierownik placówki wspólnie z wychowawcami ustalił możliwość korzystania z kuchni wyłącznie pod okiem wychowawcy. Pomieszczenia kuchenne są zamykane tylko i wyłącznie w sytuacjach, w których wychowawcy nie mogą w danym czasie w nich przebywać (np. pomagają dzieciom w ich pokojach, prowadzą rozmowy indywidualne, pomagają robić pranie itp.)”/akta kontroli str. 292-293/.

Podczas oględzin Placówki stwierdzono, że lodówka, którą zakupiono do kuchni została zniszczona ostrym narzędziem, w Zeszycie dyżurów wychowawcy odnotowali też zdarzenia dotyczące nieszanowania jedzenia, np. wylanie całego pojemnika zupy na podłogę /akta kontroli str. 294/. Biorąc pod uwagę powyższe, zespół inspektorów przyjął wyjaśnienia Dyrektora, w tym zakresie. Niemniej kontrolujący zwrócili uwagę na konieczność omówienia z wychowankami powyższych kwestii, ustalenia zasad korzystania z kuchni oraz respektowania zapisów rozporządzenia w zakresie umożliwienia wychowankom dostępu do podstawowych produktów żywnościowych i picia w ciągu doby, w asortymencie w miarę możliwości zgodnym z upodobaniami wychowanków.

▪ Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko

Ustalono, że zasady przyznawania oraz wysokość kwoty do własnego dysponowania przez wychowanków Placówki określają *Wewnętrzne Zasady Funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej /akta kontroli str. 58-78/* oraz Zarządzenie nr 07/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 30 grudnia 2024 r., w sprawie wprowadzenia nowych zasad wypłaty kieszonkowego */akta kontroli str. 112-121/*.

Zgodnie z ww. dokumentami kieszonkowe wypłacane jest do 10-go dnia każdego miesiąca, a jego wysokość zależna jest od zachowania wychowanka i waha się od 46 do 150 zł. Odbiór kieszonkowego wychowankowie potwierdzają własnoręcznym podpisem na listach kieszonkowego. Wszyscy potwierdzili, że znają zasady przyznawania kieszonkowego.

Podczas rozmów z kontrolującymi wychowankowie poinformowali, iż regularnie (raz w miesiącu) otrzymują kieszonkowe, nie niższe niż 46 zł., poza:

1. wychowanką, która poinformowała, że niedawno została przyjęta do Placówki i jeszcze kieszonkowego nie otrzymała,
2. wychowankiem, który stwierdził, że raz w ogóle nie otrzymał kieszonkowego oraz
3. wychowankiem, który poinformował, że raz otrzymał tylko 10 zł.

Sytuacje dot. pkt 2 i 3 nie znalazły potwierdzenia w przedłożonej dokumentacji, analiza wszystkich list kieszonkowego wszystkich wychowanków, wykazała, że w okresie podlegającym kontroli, raz w miesiącu otrzymywali kieszonkowe, nikt nie otrzymał kieszonkowego w wysokości 10 zł., czego potwierdzeniem są złożone przez nich podpisy */akta kontroli str. 243-246/*. Jednakże zastrzeżenia kontrolujących wzbudził fakt, że w miesiącu listopadzie wychowankowie otrzymali kieszonkowe w wysokości od 30 do 45 zł. */akta kontroli str. 243/*, a więc w kwocie niższej niż określa to § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia tj. 45,51 zł. Zapytany o ten stan rzeczy Dyrektor odpowiedział: „ (...) informuję, że placówka zgodnie z umową o prowadzenie zadania publicznego otrzymuje dotację celową na dziecko stosownie do ilości dni przebywania danego dziecka w placówce. Zgodnie z tą zasadą naliczane było również kieszonkowe dla dzieci przybywających do placówki. W miesiącu listopadzie żadne dziecko nie przebywało pełnego miesiąca, a kieszonkowe wypłacone zostało również dzieciom, które trafiły w drugiej połowie miesiąca” */akta kontroli str. 295-296/*.

Zespół inspektorów przyjął wyjaśnienia Dyrektora w tym zakresie.

Zastrzeżenia kontrolujących wzbudziła też treść *Dobowej karty punktacyjnej* (stanowiąca załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 07/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 30 grudnia 2024 r., w sprawie wprowadzenia nowych zasad wypłaty kieszonkowego oraz konsekwencje niewłaściwego zachowania podopiecznych), na podstawie której naliczane są kwoty kieszonkowego. Dokument ten w przeważającej części skupia się na ujemnym punktowaniu zachowań negatywnych wychowanków. W opinii zespołu inspektorów koniecznym jest przeanalizowanie ww. karty oraz uwzględnienie w niej większej liczby zachowań pozytywnych, za które wychowankowie otrzymywaliby punkty dodatnie, mające wpływ na podwyższenie kieszonkowego oraz stanowiące wzmocnienie pozytywne.

▪ **Zaopatrzenie w odzież i obuwie**

Zaopatrzenie wychowanków w odzież i obuwie reguluje Zarządzenie nr 06/2025 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 10 czerwca 2025 r., w sprawie dokonywania zakupów odzieżowych dla wychowanka oraz ich ewidencjonowania */akta kontroli str. 130-133/*.

Zgodnie z ww. dokumentem na zakup butów i odzieży przeznaczają się do 600 zł. na kwartał na 1 wychowanka. Ustalono, że w Placówce prowadzone są Protokoły przyjęcia odzieży, Protokoły zniszczenia odzieży oraz kwartalne karty odzieżowe, które określają m.in. minimalny stan odzieży jaką wychowanek powinien posiadać, np. skarpety – 8 szt., buty sportowe -2 pary, tenisówki/trampki – 1 para itd., co w ocenie kontrolujących jest dobrą praktyką. Podczas rozmów wszyscy wychowankowie poinformowali, że są odpowiednio zaopatrzone w odzież, obuwie i bieliznę, 1 wychowanek dodał, że sam sobie kupuje ubrania, 4 wychowanków dodało, że w najbliższych dniach mają zaplanowane zakupy odzieży i butów. Odzież jaką otrzymują jest nowa. Wszyscy wychowankowie (11) wskazało też, że sami decydują jakiego zakupu dokonać, nikt im niczego nie narzuca.

▪ **Zaopatrzenie w środki higieny osobistej oraz środki czystości**

Ustalono, że Placówka zapewnia dzieciom wyposażenie w środki higieny osobistej jak również w środki chemiczne przeznaczone do utrzymania czystości w grupie wychowawczej. Dzieci w środki higieny osobistej zaopatrywane są indywidualnie. Wychowawcy w razie potrzeby zgłaszanej przez wychowanków wydają środki higieny osobistej oraz środki chemiczne niezbędne do zapewnienia czystości.

Wszystkie dzieci podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi potwierdziły, że są odpowiednio zaopatrzeni w środki do higieny osobistej/kosmetyki. Żadne z dzieci nie zgłosiło uwag w tym zakresie.

Prawo do nauki - rozumiane jako prawo do wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewnienia zajęć wyrównawczych i innych rozwijających wiedzę i umiejętności.

Zgodnie z przekazanymi przez wychowanków informacjami, w okresie objętym kontrolą uczęszczali oni do następujących szkół:

- podstawowej – 8 osób,
- branżowej – 1 osoba,
- liceum – 2 osoby.

Na podstawie rozmów z wychowankami oraz analizy dokumentacji stwierdzono, że wychowankowie do szkoły podstawowej dowożeni są autobusem szkolnym, natomiast do szkół średnich dojeżdżają komunikacją publiczną - autobusem lub pociągiem.

Wychowankowie poinformowali, że odrabiają lekcje w swoim pokoju, w salonie lub jadalni, w razie takiej potrzeby pomagają im wychowawcy i koledzy. Na pytanie czy mają możliwość skorzystania z korepetycji z przedmiotów, z których mają trudności, 7 wychowanków odpowiedziało, że tak, 3 - że nie wie, 1 wychowanka, poinformowała że otrzymała aplikację, ale taka forma pomocy w nauce jej nie odpowiada.

Na pytanie zespołu inspektorów czy zweryfikowano potrzeby dzieci w zakresie konieczności udzielania im pomocy w formie korepetycji i czy forma pomocy jest realizowana, Dyrektor odpowiedział: „ (...) informuję, że potrzeby rozwojowe dzieci w sferze intelektualnej, zostały określone w diagnozie psychofizycznej danego dziecka. Ponadto sfera ta podlega nieustannemu monitoringowi. Wychowawcy prowadzący indywidualną pracę z dzieckiem, przy współpracy ze specjalistami z placówki i szkoły proponują różnorakie formy kompensowania opóźnień edukacyjnych lub pogłębiania wiedzy. W placówce pomoc dzieciom w tym zakresie udzielana

jest codziennie w czasie przewidzianym na edukację. W okresie objętym kontrolą wszystkim dzieciom zostały zaproponowane zajęcia online na płatnych platformach edukacyjnych. Z tej formy pogłębiania wiedzy skorzystała trójka wychowanków [tu imiona dzieci]. Pozostałe dzieci mimo podjętych prób motywacyjnych odmówiły udziału w dodatkowych zajęciach edukacyjnych. Najstarszy z wychowanków zakwalifikował się do programu „Mosty”(program dla usamodzielniających się wychowanków). Wychowankowi została przyznana kwota 9,5 tys. złotych na kursy edukacyjne i zawodowe, które obecnie są organizowane przez wychowawcę prowadzącego. Dodatkowe zajęcia edukacyjne z języka polskiego na terenie szkoły zostały zaproponowane [tu imię]. Niestety dziewczynka kategorycznie odmówiła ich realizacji” /akta kontroli str. 297-298/.

Kontrolujący ustalili, że w Placówce podjęto działania w celu zapewnienia pomocy wychowankom w ramach pomocy w nauce, jednakże rekomenduje się ponowne zweryfikowanie potrzeb dzieci w tym zakresie oraz zapewnienia pomocy wychowankom w odpowiedniej formie, zgodnie z ich potrzebami i możliwościami.

Przedłożona dokumentacji, w tym wpisy w Zeszycie dyżurów oraz w kartach pobytu /akta kontroli str. 299-302/ potwierdza, że pracownicy Placówki pomagają dzieciom w nauce oraz utrzymują stały kontakt ze szkołą, do której uczęszczają dzieci.

Prawo do opieki rozumiane jako prawo wychowanków do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa, w tym w ramach pieczy zastępczej.

Ustalono, że w Placówce w okresie objętym kontrolą opiekę nad wychowankami sprawowało 6 wychowawców. Co do zasady grafiki ich pracy były tak układane, żeby na dyżurze, w szczególności w godzinach popołudniowych było 2 wychowawców /akta kontroli str. 303-307/. Na podstawie analizy Zeszytu dyżurów stwierdzono, że podczas dyżurów pełnionych przez 1 wychowawcę, w Placówce było mniej dzieci.

W toku kontroli zapytano wychowanków czy zdarzyło się, żeby w Placówce nie było na dyżurze żadnego wychowawcy, wszyscy odpowiedzieli, że nie było takiej sytuacji.

Na pytanie „*Jak oceniasz opiekę sprawowaną nad wychowankami w Placówce?*”:

- 8 wychowanków odpowiedziało - dobrze/bardzo dobrze,
- 2 wychowanków - przeciętnie,
- 1 wychowanek – średnio.

W trakcie rozmów zapytano wychowanków czy mogą liczyć na pomoc Dyrektora, na co 4 wychowanków odpowiedziało, że tak, 5 wychowanków, że nie wie czy może liczyć na pomoc Dyrektora, 1 odpowiedział, że nie.

Ponadto spytano czy jest taka sprawa czy problem, o który kontrolujący nie zapytali, a wychowankowie chcieliby o nim opowiedzieć. 1 wychowanek opowiedział o sytuacji braku możliwości uczestniczenia w urodzinach rodzeństwa, co się nie potwierdziło. Zagadnienie to opisano w punkcie **Prawo do regularnych kontaktów z rodziną**.

Na pytanie skierowane do dzieci czy jest coś chcieliby zmienić w Placówce, 1 wychowanek zgłosił postulat, żeby można się było wypisywać do Bajtkowa po ukończeniu 9 lat, a nie jak jest teraz po ukończeniu 10 lat. W toku kontroli zwrócono uwagę na konieczność wyjaśnienia wychowankom, w jaki sposób ustala się zasady wypisywania się z Placówki oraz rozważenia możliwości przychylenia się do tej prośby.

5. Ustalenia dotyczące pracy opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej w Placówce.

Stwierdzono, że w Placówce dla każdego dziecka prowadzi się: diagnozę psychofizyczną, plan pomocy dziecku, karty udziału w zajęciach specjalistycznych, arkusze badań i obserwacji, karty pobytu, dokumentację związaną w zaopatrzeniem wychowanków w odzież i obuwie. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w Placówce w okresie podlegającym kontroli (poz. 5, 8, 13, 15 z Wykazu dzieci). Ponadto, przeanalizowano treść Zeszytu dyżurów, Zeszytu wyjazdów, Zeszytu wypłat kieszonkowego oraz dokumentację wynikającą ze Standardów ochrony małoletnich.

▪ **sporządzanie diagnozy psychofizycznej**

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka. Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż diagnozy psychofizyczne były sporządzane przez pedagoga i psychologa po przyjęciu dziecka do Placówki.

Ustalono, że w diagnozach uwzględniano wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia, i że zawierały one obszernie informacje na temat sytuacji dziecka, jego rozwoju i potrzeb. Przykładowe diagnozy stanowią **akta kontroli str. 308-317**. Ustalono jednak, że opracowane były w odległym terminie od przyjęcia dzieci do Placówki **/akta kontroli str. 146-147/**, tj. diagnoza wychowanków z Wykazu dzieci poz. 13 i poz. 8 sporządzone były odpowiednio:

- przyjęcie do Placówki 26.11.2025 r. – sporządzenie diagnozy – 9.02.2026 r.
- przyjęcie do Placówki 12.11.2025 r. – sporządzenie diagnozy 13.02.2026 r.

Zapytany o przyczynę takiego stanu rzeczy Dyrektor odpowiedział: „ (...) *informuję: Placówka została utworzona w pierwszym tygodniu listopada 2025 r. W tym też miesiącu placówka została zamieszkała przez dzieci. Dokumentacje dzieci umieszczonych w placówce były niekompletne i posiadały braki, które systematycznie były uzupełniane. Opracowanie diagnoz psychologiczno-pedagogicznych wymaga w pierwszym etapie poznanie historii dziecka, poprzez analizę zgromadzonej dokumentacji i dostosowanie formy oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego z dzieckiem. Proces ten w przypadku dzieci krzywdzonych emocjonalnie, posiadających liczne dysfunkcje jest złożony i czasochłonny. Dzieci zazwyczaj nie ufają dorosłym, traktują ich jak zagrożenie. Presja czasu na tym etapie nie jest więc wskazana. Stworzenie trafnej diagnozy wymaga zatem dłuższych indywidualnych zajęć z dziećmi, rozmów w czasie dobrego samopoczucia dziecka oraz obserwacji indywidualnej i grupowej, dotyczącej funkcjonowania wychowanków w codziennych sytuacjach, relacjach z dorosłymi i z innymi dziećmi. Należy nadmienić, że w tym samym czasie opracować trzeba było diagnozy dla trzynastoorga dzieci. W miesiącu grudniu organizowane były wyjazdy integracyjno-rekreacyjne dla wychowanków, część dzieci była też urlopowana na okres świąteczny bądź ferii zimowych, co wpłynęło na ograniczony, bezpośredni kontakt specjalistów z dziećmi. W przypadku Sebastiana, który uczy się w Ełku kontakt zależny był od zakończenia jego zajęć szkolnych i godziny powrotu do placówki, która często była w godzinach wieczornych. Natomiast w przypadku [tu imię] praca nad diagnozą wydłużyła się, w porównaniu do innych wychowanków placówki, ze względu na ilość dzieci diagnozowanych w podobnym okresie, sytuacji, w których nie zawsze dziecko było gotowe emocjonalnie do procedury badania psychologicznego. Ponadto, należy nadmienić, że styczeń, luty był to okres kiedy psycholog i pedagog przebywali na urlopie oraz na zwolnieniu lekarskim” /**akta kontroli str. 318- 319/**. Przyczyną powstania powyższego uchybienia mógł być zbyt niski wymiar czasu pracy specjalistów lub zła organizacja ich pracy a ich skutkiem brak*

podstawowego dokumentu jakim jest diagnoza, na podstawie której planuje się pracę z wychowankiem i podejmowane są wobec niego działania.

- **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Ustalono, że każdemu wychowankowi przebywającemu w Placówce sporządzono plan pomocy dziecku na podstawie diagnozy psychofizycznej, a także dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia.

Jednakże stwierdzono, że w przypadku:

- wychowanka umieszczonego w Placówce w dniu 3.11.2026 r. [z Wykazu dzieci poz. 15], plan opracowano 10.01.2026 r
- wychowanka umieszczonego w Placówce 26.11.2025 r. [z Wykazu dzieci poz. 13] – plan sporządzono 9.02.2026 r.,
- wychowanka umieszczonego w Placówce w dniu 12.11.2025 r. [z Wykazu dzieci poz. 8]– plan opracowano 14.02.2026 r., a więc bardzo późno **/akta kontroli str. 145-146/**.

W wyjaśnieniu tego uchybienia Dyrektor poinformował: „*Wychowawca tworząc plan pomocy dziecku musi zapoznać się z diagnozą dziecka, wszelką posiadaną dokumentacją oraz przeprowadzić analizę. Ponadto w opracowaniu planu musi uwzględnić stanowisko dziecka i współpracować z asystentem rodziny lub podmiotem realizującym pracę z rodziną. Czynności te wymagają określonego czasu. Czternastka dzieci została umieszczona w placówce w jednym miesiącu, co wydłużyło cały proces adaptacyjny. Praca wychowawcza oraz specjalistyczna, ze względu na liczne trudności, zaburzenia rozwojowe dzieci musiała bardziej skupić się na aspektach grupowych. Diagnozy i analizy nastąpiły niezwłocznie po zakończeniu wstępnego procesu grupowego. Nadmienić należy również, że w omawianym czasie wystąpiła przerwa świąteczna i większość dzieci była urlopowana, co również wpłynęło na czas realizacji planu pomocy”* **/akta kontroli str. 239-240/**. Inspektorzy nie przyjęli wyjaśnień Dyrektora w tym zakresie, wskazując, że opracowanie planu po ponad 1,5 miesiąca od sporządzenia diagnozy to zbyt długi okres. Z uzyskanych informacji wynika, że pracę z dziećmi w okresie objętym kontrolą prowadziło 6 wychowawców, więc opracowanie planów rozłożone było na 6 osób. Plan pomocy dziecku to bardzo ważny dokument, w którym planuje się niezbędne działania wobec wychowanka w różnych obszarach i powinien być opracowany i realizowany niezwłocznie.

Stwierdzono, iż plany poddane analizie, zawierały podpis dziecka, potwierdzający, że stosownie do art. 4a ustawy wripsz oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia, uwzględniono jego zdanie podczas opracowania tego dokumentu **/akta kontroli str. 233-236/**, za wyjątkiem planu dziecka z Wykazu dzieci poz. 13, gdzie brakowało takiego podpisu **/akta kontroli str. 237-238/**. Kwestię tę omówiono w punkcie **Prawo do wyrażania opinii**. Ustalono, że żadna rodzina pochodzenia dziecka, którego dokumentację dziecka analizowano, nie miała przydzielonego asystenta rodziny.

Stwierdzono ponadto, że plany dzieci, których sytuacja prawna nie była uregulowana (dzieci z wykazu poz. 8, 12, 15) **/akta kontroli str. 235-238/**, nie zastały opracowane we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie nie został przydzielony asystent – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, o czy stanowi art. 100 ust. 1 ustawy wripsz.

W odpowiedzi na zapytania zespołu inspektorów w tym zakresie, Dyrektor udzielił następującej odpowiedzi: „*Wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, opracowując plan*

pomocy dziecku [tu imię wychowanka] kontaktował osobiście się z właściwym OPS. Rodzinie nie został przyznany asystent i w związku z tym wychowawca napotkał problemy związane ustaleniem osoby odpowiedzialnej za współpracę ze strony ośrodka pomocy przy tworzeniu, czy akceptowaniu planu pracy dziecka. W przypadku tworzenia planu [tu imię wychowanka poz. 8 z Wykazu dzieci], trudne było ustalenie właściwego OPS, ponieważ rodzice nie posiadali adresu zamieszkania, byli i są osobami bezdomnymi” /akta kontroli str. 239-240/. Kontrolującym nie przedstawiono dokumentów potwierdzających podejmowanie działań mających na celu podjęcie współpracy z właściwym ops. Przyczyną nieprawidłowości była niewystarczająca liczba działań ukierunkowanych na podjęcie współpracy z ops w celu powrotu dzieci do rodziny, a jej skutkiem nienawiązanie współpracy z ops na rzecz realizacji planu pomocy dziecku.

Zgodnie z §15 ust. 4 rozporządzenia plan opracowywany jest na podstawie analizy m.in. potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym.

Ustalono, że w planach zaplanowano działania w sferach:

- rodzinnej,
- zdrowotnej,
- emocjonalno-społecznej,
- edukacyjnej,
- innej – gdzie w analizowanych przypadkach uwzględniano rozwój zainteresowań i pasji wychowanków, co w opinii kontrolerów jest dobrą praktyką.

Nie wyodrębniono natomiast oddzielnej sfery opiekuńczej, emocjonalnej i rozwojowej /akta kontroli str. 233-238/. W opinii zespołu inspektorów obszar radzenia sobie z emocjami swoimi i innych jest jednym z istotniejszych w przypadku dzieci, które zostały pozbawione opieki swoich rodziców biologicznych i umieszczone w pieczy zastępczej, wobec czego uwzględnienie tych sfer w planach jest niezbędne. W opinii kontrolerów, zasadnym byłoby wyodrębnić też sferę opiekuńczą oraz rozwojową, która w swym zakresie obejmowałaby także działania mające na celu zadbanie o zdrowie i rozwój wychowanka.

- **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, iż zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia pedagog i psycholog sporządzali karty udziału w zajęciach dzieciom, które obejmowali swoim wsparciem. Ponadto, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w Placówce, dla każdego dziecka, którego dokumentację analizowano, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Dokumentacja prowadzona przez pedagoga oraz psychologa odzwierciedlała m.in. prowadzoną pracę indywidualną z wychowankami poprzez objęcie ich wsparciem, zawierała też adnotacje o przeprowadzonych również zajęciach grupowych. Dokumentacja prowadzona wychowankom przez specjalistów nie budziła zastrzeżeń zespołu kontrolnego /akta kontroli str. 250-255, 320-331/.

- **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce, winno się prowadzić kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co 2

tygodnie (w przypadku dziecka umieszczonego interwencyjnie) bądź co miesiąc (w przypadku umieszczenia w trybie zwykłym).

Stwierdzono, iż w Placówce karty pobytu sporządzano każdemu z dzieci. Zawierały one elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia **/akta kontroli str. 332-342/**. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich obszernie informacje na temat funkcjonowania wychowanków w obszarach wskazanych w rozporządzeniu.

- **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 -138 ustawy w.r.p., działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3-go roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 3.12.2025 r., z związku z przyjęciem wychowanków do Placówki oraz 20.02.2026 r.

Analiza dokumentów wykazała, iż po posiedzeniu zespołu w Placówce dla każdego dziecka sporządzano dokument pn. *Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 6 Domu Św. Faustyny w Bajtkowie*, w którym uwzględniono wszystkie elementy ujęte w art. 136 ustawy w.r.p., gdzie dokonywano adekwatnych do obszarów wpisów **/akta kontroli str. 221-232/**.

Zgodnie z art. 4a ustawy w.r.p. podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy w.r.p., w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Analiza dokumentacji wykazała, iż dzieci zapoznawane były z ustaleniami zespołu, a fakt ten potwierdzały poprzez złożenie swojego podpisu. Ponadto w dokumencie tym uwzględniono miejsce na ewentualne uwagi wychowanka **/akta kontroli str. 221-232/**.

Zgodnie z przyjętymi Standardami po każdym przypadku stwierdzenia przemocy, wychowawca przeprowadza z osobą pokrzywdzoną oraz osobą oskarżoną o krzywdzenie rozmowę, sporządza notatkę służbową z przyjęcia zgłoszenia przemocy (na druku, stanowiącym Załącznik nr 4 do Standardów), a następnie psycholog lub pedagog opracowują plan pomocy dziecku - ofierze oraz dziecku - sprawcy. Zgodnie ze Standardami **/akta kontroli str. 102/** plan powinien być omówiony z dzieckiem sprawcą oraz z dzieckiem – ofiarą oraz z ich rodzicami.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą w Placówce sporządzono Notatki dotyczące 4 wydarzeń w dniach: 16.02.2026 r., 17.02.2026 r., 1.03.2026 r. i 5.03.2026 r., na których widnieją podpisy wychowanków, a następnie plany pomocy dla dziecka - ofiary oraz plan pomocy dla dziecka – sprawcy.

Ustalono, że w planach pomocy uwzględniano następujące zagadnienia/etapy pomocy:

- Zapewnienie natychmiastowego bezpieczeństwa,
- Rozmowy wspierająca z małoletnim,
- Wsparcia działań wychowawczych,
- Podjęte działania po konsultacji z Dyrektorem,
- Wsparcie psychologiczno - pedagogiczne,

- Współpraca z wychowawcą,
- Monitorowanie sytuacji dziecka,
- Działania profilaktyczne w Placówce.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji, w tym prowadzonej przez specjalistów, stwierdzono, że działania te w dużej mierze zostały zrealizowane.

Stwierdzono też, że nie do wszystkich Notatek ze zdarzeń noszących znamiona przemocy sporządzono plany pomocy, w teczce znajdowały się też plany, do których nie sporządzono notatek ze zdarzeń, dokumenty nosiły też różne nazwy: plan pomocy, plan wsparcia, działania podjęte w związku z przyjęciem zgłoszenia, brak jest też na nich informacji/potwierdzenia, że zostały omówione z rodzicami, zgodnie z przyjętymi Standardami.

Dyrektor zapytany o przyczynę sporządzania dokumentów niezgodnie z obowiązującymi Standardami odpowiedział: „ (...) informuję: Zgodnie z przyjętymi w placówce Standardami ochrony małoletnich w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka w placówce przez rówieśników, osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka zgłasza problem, a następnie pedagog lub psycholog przeprowadzają dokładną rozmowę z pokrzywdzonym dzieckiem oraz osobą oskarżoną o krzywdzenie. Po przeprowadzeniu takich rozmów pedagog lub psycholog opracowują plan pomocy dziecku – ofierze, dziecku sprawcy, aby wyeliminować zachowania niepożądane. W sytuacjach konfliktowych między wychowankami czasem trudno wskazać jednoznacznie sprawcę i ofiarę. Wśród wychowanków zaburzonych emocjonalnie może dochodzić do krótkotrwałych konfliktów rówieśniczych. Zdarzeniom tym nie można przypisać intencjonalnych działań przemocowych wobec czego nie są tworzone dodatkowe plany pomocy. Opracowane do tej pory w placówce plany wsparcia dziecka zostały stworzone w związku z sytuacjami konfliktów, które miały miejsce w placówce zgodnie z wymogami Standardów Ochrony Małoletnich. Sytuacja z dnia 16 lutego 2026 roku dotyczyła tych samych wychowanków co dnia 17 lutego i tego samego nierozwiązanego dzień wcześniej konfliktu. Nie zachodziła więc konieczność, aby do każdej notatki służbowej tworzyć odrębny plan wsparcia, jeśli wszystkie odnoszą się do tego samego wychowanka. Plany wsparcia/pomocy dziecku mają na celu zaplanowanie pracy specjalistycznej, zaopiekowanie się dzieckiem i wyznaczenie działań ku wyeliminowaniu występujących zachowań przemocowych. Po określonym czasie przeprowadza się ocenę skuteczności planu wsparcia, aby ustalić, czy konieczne jest podjęcie dalszych działań, czy też zachowania agresywne uległy wyciszeniu. Plan wsparcia dla [imiona dzieci] z notatki służbowej z dnia 01.03.2026 nie został stworzony, ponieważ dla chłopca został stworzony plan wsparcia w dniu 16.02.2026 r. w związku z jego agresywnym zachowaniem wobec innego wychowanka, a zawarte w nim zaplanowane działania potrzebują czasu, aby można było zweryfikować ich skuteczność. Co więcej, nie było wskazania do stworzenia odrębnych planów wsparcia w związku z notatką służbową z dnia 05.03.2026 r., ponieważ plany wsparcia dla owych dzieci (z dnia 16.02.26r.) nadal obowiązywały. Wobec [imię dziecka] zostały podjęte oddziaływania psychologiczno-pedagogiczne po danej sytuacji dziewczyna została objęta wsparciem specjalistycznym. Plan działań do pracy wychowawczej został stworzony dla wychowawców i przekazany do placówki w związku z zaistniałą potrzebą ujednolicenia postaw wychowawców oraz stanowczego reagowania w czasie, gdy zaczęły nasilać się sytuacje konfliktowe i niewłaściwe funkcjonowanie wychowanków. Opracowane zostały przez pedagoga i psychologa placówki, i przekazane dla wychowawcy w dniu 18.03.2026 r.” /akta kontroli str. 346-348/. Zespół inspektorów analizując dokumentację wskazał na

wychowankowie oraz wskazując na konflikt istniejący pomiędzy wychowankami [poz.z Wykazu dzieci].

Zapytani o przyczynę tych sytuacji wskazali, że:

- dzieci nie znają granic w swoim zachowaniu,
- najprawdopodobniej takie zachowania wyniosły z domu,

Zapytani w jaki sposób wychowawcy reagują w takich sytuacjach odpowiedzieli, że rozdzielają skonfliktowanych wychowanków, w uzasadnionych sytuacjach odizolowują wychowanków w celu wyciszenia, rozmawiają, dopytują co się wydarzyło, opiekują się i wspierają ich, później rozmawiają z całą grupą, modelują zachowania.

Potwierdza to wpis w Notatce z wydarzenia z 16.02.2026 r. *„Zostały wprowadzone czynności opiekuńcze względem poszkodowanych, obejrzenie ciała czy nie ma ran, stłuczeń, złamań. Nie zaobserwowano żadnych z nich. Przeprowadzono rozmowę wychowawczo-dyscyplinującą z wychowankiem.....]. Rozmowa indywidualna z wychowanką*

....., zapewniono o dalszych krokach, umożliwiono zwolnienie poza placówkę (odizolowanie)” /akta kontroli str.

359/

Z zapisów w Zeszycie dyżurów wynika też, że tego wieczoru odbyło się zebranie wychowanków z powodu stosowania przemocy, marnowania jedzenia i wandalizmu, podczas którego przypomniano też o zakazie wchodzenia wychowanków, którzy brali udział w zdarzeniu do pokoju wychowanki **/akta kontroli str. 344/**.

Wychowawcy, zapytani, co ich niepokoi w Placówce, odpowiedzieli, że: zachowania niektórych dzieci (bicie, używanie wulgaryzmów, nie szanowanie przestrzeni osobistej innych, wymuszanie na innych wychowankach określonych zachowań, brak poszanowania cudzej własności, prowokowanie do sytuacji konfliktowych, brak nawyku dbania o porządek i czystość (swoją i otoczenia), brak szacunku do wychowawców i nie słuchanie ich, brak reakcji na konsekwencje.

Wychowawcy odpowiadając na pytanie: *„Jakie działania podejmują w celu zapewnienia bezpiecznej i dobrej atmosfery w Placówce?”*, odpowiedzieli, że organizowanych jest dużo zabaw, spotkań integracyjnych, wyjazdów, zajęć, dbają też o bezpieczeństwo emocjonalne dzieci, rozmawiają z nimi, są zawsze dostępni, interesują się ich sprawami, pocieszają, przytulają oraz współpracują z rodzicami, szkołą, specjalistami.

Podali też, że od początku istnienia POW żaden wychowanek nie złożył do tej pory skargi w formie pisemnej, skargi ustne wyjaśniane są na bieżąco.

Ponadto kontrolujący zapytali też Dyrektora czy ostatnim okresie doszło do przemocy/bójek/konfliktów pomiędzy wychowankami oraz w jaki sposób na te sytuacje zareagowali pracownicy Placówki, a także jakie kroki podjęto w celu wyeliminowania podobnych sytuacji w przyszłości, Dyrektor odpowiedział: *„ (...) informuję, że w placówce w ostatnim czasie dochodziło do form przemocy między wychowankami. Placówka rozpoczęła swoją działalność z dniem 3-go listopada 2025 r. W miesiącu listopadzie zostały zapętnione wszystkie miejsca jakimi dysponowała placówka. Niemal wszystkie dzieci, które trafiły do*

placówki zostały przeniesione z rodzin zastępczych, gdzie sprawiały liczne problemy wychowawcze i wymagały odseparowania od dotychczasowych rówieśników. Umieszczenie dzieci z licznymi deficytami rozwojowymi, w jednym miejscu i czasie skutkowało pojawieniem się trudnych sytuacji społecznych. Mając na uwadze bezpieczeństwo małoletnich w czasie zajęć dziennych opiekę nad dziećmi sprawowało dwóch wychowawców, wspieranych okazjonalnie przez dyrektora, opiekunkę dziecięcą, psychologa i pedagoga. Pracownicy placówki będący świadkiem przemocy reagowali bezpośrednio rozdzielając zwaśnione strony i przeprowadzając rozmowy wychowawcze. Zgodnie z przyjętymi Standardami Ochrony Małoletnich wychowawcy dokonywali stosownych zgłoszeń, w celu podjęcia właściwych działań pomocowych (diagnoza zaistniałej sytuacji, wskazanie formy pomocy dziecku, objęcie dodatkową opieką itp.) w celu wyeliminowania niewłaściwych postaw i zachowań u wychowanków zapewniono dodatkowe wsparcie psychologiczne i pedagogiczne wychowawcom oraz wdrożono zajęcia indywidualne i grupowe dla dzieci” /akta kontroli str. 377-378/.

Mając na uwadze ustalenia kontroli wskazać należy, że w Placówce zdarzały się przypadki agresji fizycznej oraz werbalnej wśród wychowanków oraz konflikty między nimi. Na podstawie rozmów z dziećmi, wychowawcami, Dyrektorem oraz analizy przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że ww. osoby podejmowały działania mające na celu niwelowanie tych zachowań, a jednocześnie ukierunkowane na zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa w Placówce.

7. POZOSTAŁE USTALENIA

W dniu 17 marca 2026 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 379-380**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka zajmuje wolnostojący, gruntownie wyremontowany budynek umiejscowiony w Bajtkowie i dysponuje:

na parterze

- przestronną kuchnię z przygotowalnią (oddzielne pomieszczenia),
- przylegającą do kuchni jadalnię,
- salonem,
- pokojem dziennym przeznaczonym do spotkań dzieci z rodzicami i specjalistami,
- 1 pokojem 4-osobowym,
- łazienką wyposażoną w 3 umywalki, prysznic, 2 wc, w tym jedno dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej, gdzie znajduje się również umywalka,
- holem.

na piętrze

- 5 pokojami (2 pokoje trzyosobowe, 3 dwuosobowe),
- łazienką wyposażoną w 2 toalety, 2 prysznice i 3 umywalki
- magazynem, przeznaczonego m.in. do przechowywania dokumentacji,
- holem.

w pomieszczeniach piwnicznych

- pralnię z suszarnią wyposażoną w 2 pralki, 1 elektryczną suszarkę do ubrań, miejsce do suszenia odzieży,
- szatnię,
- pomieszczeniem gospodarczym,

- pomieszczeniem do rekreacji.

Stwierdzono, że w Placówce zapewniono wychowankom możliwość korzystania z łazienek w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Wszyscy wychowankowie mają swoje łóżka oraz miejsce do przechowywania odzieży i miejsce do nauki. Pokoje mieszkalne są właściwie oświetlone a ich powierzchnia zapewnia dzieciom swobodne korzystanie z wyposażenia. W ocenie kontrolujących warunki i stan utrzymania pomieszczeń nie budził żadnych zastrzeżeń a warunki były zgodne ze standardami określonymi w § 18 ust. 1 rozporządzenia.

Pomieszczenia Placówki były czyste, nowoczesnie urządzone, mają domowy charakter i dostosowane są do potrzeb dzieci. Na zewnątrz budynku znajduje się ogrodzona posesja, z której wychowankowie mogą korzystać przy sprzyjających warunkach atmosferycznych

UWAGI I WNIOSKI

Mając na uwadze ustalenia kontroli wskazać należy, że w Placówce zdarzały się przypadki agresji fizycznej oraz werbalnej wśród wychowanków oraz konflikty między nimi. Stwierdzono, że wychowawcy, specjaliści oraz Dyrektor podejmowali działania mające na celu niwelowanie tych zachowań, a jednocześnie ukierunkowane na zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa w Placówce.

.....
.....
Dzieci, co do zasady, pozytywnie wypowiadały się na temat pomocy i wsparcia ze strony pracowników. W opinii wychowanków ich prawa były przestrzegane, za wyjątkiem braku swobodnego dostępu do kuchni oraz braku możliwości decydowania o uczestnictwie we Mszy Świętej. Wskazali też na niemożność uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych.

Uwzględniając ustalenia kontroli zauważa, że psycholog zatrudniony w wymiarze 1 etatu na 6 placówek opiekuńczo-wychowawczych (84 dzieci), pracujący w znacznej mierze w godzinach kiedy dzieci są w szkole, nie jest w stanie zabezpieczyć ich realnych potrzeb. Jego rolą, poza dokonywaniem diagnoz, sporządzaniem wymaganych dokumentów jest także aktywny udział w bieżącym wsparciu, reagowaniu na trudności, redukcja napięć, prowadzenie obserwacji funkcjonowania dzieci w grupie. Tym samym organ kontroli widzi potrzebę zwiększenia zasobu kadrowego o dodatkowego psychologa.

Ustalono, iż indywidualna dokumentacja każdego dziecka prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym oraz przez specjalistów. Uwzględniane w niej informacje o prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz wsparciu psychologiczno-pedagogicznym w rzetelny sposób odzwierciedlają funkcjonowanie wychowanków .

W celu zminimalizowania ryzyka powstania uchybień i/lub nieprawidłowości w realizacji zadań, należy wdrożyć pouczenia oraz instruktaż udzielony między innymi w toku kontroli, w bieżącą pracę Jednostki, w zakresie m. in.:

- dokonania zmian w dokumentach organizacyjnych: Standardach oraz Zasadach, tak aby wynikało z nich, że dotyczą one również POW nr 6 oraz zapoznania z nimi wychowanków oraz wychowawców,

- przeanalizowania *Dobowej karty punktacyjnej* oraz uwzględnienia w niej większej liczby zachowań pozytywnych, za które wychowankowie otrzymywaliby punkty dodatnie mające wpływ na podwyższenie kieszonkowego i stanowiące wzmocnienia pozytywne,
- przypomnienia dzieciom ich obowiązków i praw, w tym prawa do wyrażania swojej opinii oraz omówienia sytuacji, kiedy ich opinia nie może być uwzględniona,
- dokumentowania faktu informowania dzieci w jakim dniu w Placówce będzie psycholog.
- dokumentowania faktu opracowywaniu planu we współpracy z wychowankiem,
- ustalenia/omówienia wspólnie z wychowankami zasad korzystania z kuchni i zapewnienia dostępu w ciągu doby do podstawowych artykułów spożywczych i picia, oraz zasad wypisywania się z Placówki (rozważenia możliwości przychylenia się do ich prośby w tym zakresie),
- zweryfikowania potrzeb dzieci w zakresie rozwoju zainteresowań i podjęcie działań w celu zapewnienia ich realizacji, oraz w zakresie pomocy w nauce/korepetycji i zapewnienia ich w formie adekwatnej do potrzeb i możliwości wychowanków,
- zweryfikowania aktualnych potrzeb wychowanków w zakresie udzielenia im pomocy specjalistycznej w związku z występującą dużą liczbą przypadków agresji fizycznej i słownej oraz zapewnienie im w większym zakresie niż dotychczas.
- dostosowania godzin oraz ewentualnie miejsca pracy psychologa do potrzeb wychowanków, rozważenie możliwości zwiększenia wymiaru zatrudnienia,
- wyodrębnienia w planach pomocy dziecku sfery opiekuńczej, emocjonalnej oraz rozwojowej,
- prowadzenia dokumentacji wynikającej ze Standardów, w sposób zgodny z ich założeniami.

Biorąc pod uwagę, że Placówka działa niespełna pół roku a dzieci, które do niej przybyły, pochodzą z różnych środowisk, w opinii kontrolujących, należałoby wzmocnić działania ukierunkowane na integrację wychowanków i wychowawców oraz nawiązania więzi pomiędzy wychowankami, a także wychowankami i wychowawcami.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy w.r.p.s.p., wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Respektować prawa dziecka, w tym do swobodnego decydowania o uczestnictwie we Mszy Świętej.**
- 2. Diagnozy psychofizyczne wychowanków sporządzać niezwłocznie po ich przyjęciu do placówki zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia.**
- 3. Plan pomocy dziecku opracowywać niezwłocznie po sporządzeniu diagnozy, w myśl § 15 ust. 1 rozporządzenia.**
- 4. Plan pomocy dziecku opracowywać i realizować we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną - zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p.s.p.**

5. Wzmóc nadzór Dyrektora nad pracą wychowawców w Placówce i respektowania przez nich praw wychowanków.

POUCZENIE

Stosownie do art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Kierownik kontrolowanej jednostki może w każdym czasie wycofać złożone do wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia. Wycofane zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół kontrolujących:

Katarzyna Stefanowska - główny specjalista

Marzena Przybylska - główny specjalista